

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Skuta barnehage

N-

Vår saksbehandler
Bente Høier

Vår ref.
17/23447/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
05.10.2017

Skuta barnehage – rapport fra tilsyn 29.09.17 jf forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. – varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 29.09.17 tilsyn ved Skuta barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar krav i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995.

1. Sammendrag

Skuta barnehage har ikke etablert et internkontrollsystem som ivaretar forskriftens bestemmelser til systematikk og dokumentasjon. Barnehagen støtter seg på godt innarbeidede muntlige rutiner som ikke er etterprøvbare. Avvikshåndteringen er ikke tilstrekkelig dokumentert. Det ble ved befaringen i tillegg påpekt mangler knyttet til sikkerhet. Det ble ved tilsynet avdekket tre avvik og gitt en merknad. I tillegg ber vi om dokumentasjon av at lydforhold og ventilasjon er tilfredsstillende.

Avvik 1: Barnehagen har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.

Avvik 2: Barnehagen har ikke tilfredsstillende dokumentasjon av avvikshåndteringen.

Avvik 3: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler som må utbedres.

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Krav om dokumentasjon:

- Det må fremlegges dokumentasjon på at lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg er tilfredsstillende i småbarnsavdelingens lille lekerom.
- Det må fremlegges dokumentasjon på at lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg er tilfredsstillende utendørs ved småbarnsavdelingens pausebenk.
- Det må fremlegges dokumentasjon på at det lille lekerommet ved storbarnsavdelingen har tilstrekkelig luftskifte i henhold til personbelastningen og bruken.

Frist for retting av avvik og fremlegging av dokumentasjon

Vi ber om skriftlig bekreftelse på at avvik er rettet **innen 01.01.2018**.

Vi ber om at etterspurt dokumentasjon fremlegges **innen 01.01.2018**.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Skuta barnehage

Skuta barnehage er en privat barnehage med to avdelinger. Barnehagen hadde ved tilsynet 20 barn.

3. Reviderte områder og funn

Formålet med tilsynet var å kontrollere hvordan barnehagen ivaretar forskriftens bestemmelser. Tilsynet omfattet gjennomgang av internkontrollsystemet og befaring av lokalene.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Plan for miljørettet helsevern Skuta barnehage
- Årshjul miljørettet helsevern Skuta barnehage

Deltakere ved tilsynet

Tilstede ved tilsynet var:

Knut Skogstad, styrer, Skuta barnehage
Jim Frode Kjerpeseth, assistent, Skuta barnehage
Rune Berg, rådgiver Miljøenheten
Bente Høier, sjefingeniør, Miljøenheten

3.1. Internkontroll - generelt

Avvik 1: Barnehagen har ikke dokumentert at bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er systematisk ivaretatt.

Barnehagens ledelse må gå systematisk igjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt ved barnehagen. Gjennomgangen skal dokumenteres skriftlig og oversendes Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 Internkontroll.

Observasjoner

Ledelsen har ikke gått igjennom veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler ("Miljø og helse i barnehagen") for å kvalitetssikre egne rutiner opp mot kravene. Den oversendte Plan for miljørettet helsevern Skuta barnehage gir en kort beskrivelse av hvordan deler av forskriftens bestemmelser ivaretas ved barnehagen. Planen gjennomgås årlig på avdelingsmøte, og ved uønskede hendelser diskuteres endring av praksis. Årshjulet som ble oversendt før tilsynet ble tatt i bruk i 2017. Barnehagen støtter seg i stor grad på muntlige rutiner, og ledelsen opplyste ved tilsynet at de ikke har hatt hendelser/skader eller klager de siste årene.

Vurdering

Plan for miljørettet helsevern Skuta barnehage er ikke tilstrekkelig detaljert og beskriver ikke alle tema som behandles i forskriften. Barnehagen støtter seg i stor grad på stabilt personale og muntlige innarbeidete rutiner. Dette tilfredsstiller ikke forskriftens krav til dokumentasjon av internkontrollen.

Barnehagens ledelse må gå systematisk igjennom forskriften og veilederen, og svare ut alle punkter under "God praksis forutsetter" under hver paragraf. Barnehagens etablerte praksis for å ivareta forskriftskravene må beskrives. Ved denne gjennomgangen må det foretas en

risikovurdering for å klargjøre om det må etableres nye rutiner. Vi viser også til Trondheim kommunes faktaark [Internkontroll i skoler og barnehager](#).

Det må utarbeides et samledokument som viser hvilke skriftlige rutiner som er etablert og hvor disse finnes. Samledokumentet skal oversendes Miljøenheten som dokumentasjon på at avviket er lukket.

Internkontrollsystemet skal beskrive hvordan arbeidet dokumenteres. Dette betyr at vernerunder for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet skal dokumenteres ved bruk av utfylte sjekklister. Flere observerte sikkerhetsmangler under befaringen i lokalene indikerer at barnehagens rutiner for kartlegging og kontroll av barnas miljø må revideres (se avvik 3). Internkontrollrutinene må revideres årlig for å avklare om beskrevne rutiner er i samsvar med praksis. Det oversendte årshjulet kan brukes for å dokumentere at barnehagen arbeider systematisk for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet, men oppgavene som er beskrevet må kunne dokumenteres.

Forskriften stiller krav til at barnehagen skal ha en vedtatt vedlikeholdsplan. Barnehagens ledelse må be huseier fremlegge slik plan og avklare hvilke forhold som får betydning for barnehagens drift. Ansvar for daglig drift og vedlikehold må være beskrevet i leieavtalen.

Barnehagen må også utarbeide en renholdsplan som beskriver frekvens på renhold og renholdsmetoder. Årlig hovedrengjøring må dokumenteres og bør beskrives på årshjulet.

3.2. Internkontroll – avvikshåndtering

Avvik2: **Barnehagen har ikke tilfredsstillende dokumentasjon av avvikshåndteringen.**
Barnehagen må utarbeide en rutine som beskriver hvordan avvik skal dokumenteres og utkvitteres.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4

Observasjon:

Barnehagen har i Plan for miljørettet helsevern angitt at avvik skal meldes til styrer (lekeplass), huseier (bygning) eller renholder (avvik på renhold). Dersom barn forsvinner, skal det skrives logg og avviksmelding, men det er ikke beskrevet at skade på barn skal dokumenteres. Rutinene sier ikke noe om at avvik skal meldes skriftlig eller hvordan avvikene skal følges opp i ettertid.

Vurdering:

Alle virksomheter skal ha rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik fra helse, miljø og sikkerhetslovgivningen. Dette er et krav i regelverket, jf § 5.7 i internkontrollforskriften. Avvikshåndteringen skal være skriftlig.

Brudd på lovgivningen og viktige rutiner er klare avvik, men også andre uønskede hendelser og nestenulykker skal vurderes, selv om det gikk bra denne gangen. God avviksbehandling dreier seg om å finne ut hva som har skjedd, identifisere hvorfor det skjedde, rette opp forholdet og sørge for at det ikke skjer igjen. Oversikten over registrerte avvik er en del av dokumentasjonen som må legges til grunn ved risikoanalyse av egen virksomhet. For å lykkes med dette er det nødvendig, og påkrevd, at man har klare rutiner for hva som er avvik og hvordan disse skal meldes og følges opp. En årlig gjennomgang av registrerte avvik, som beskrevet på barnehagens årshjul, vil gi viktig

informasjon når man skal vurdere om barnehagens praksis stemmer med rutinebeskrivelsene (jf årlig revidering av internkontrollsystemet).

3.3. Lydnivå fra bygningens tekniske installasjoner innendørs

Det må fremlegges dokumentasjon på at lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg er tilfredsstillende i småbarnsavdelingens lille lekerom.

Kravet er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 5 og 21.

Observasjoner:

Det ble ved befaringen observert forhøyet lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg i det lille lekerommet på småbarnsavdelingen.

Vurdering:

Høyt bakgrunnsnivå i barnas lekearealer kan bidra til at barna selv øker stemmen, noe som samlet sett gir et høyt lydnivå. Dette kan bidra til stress og slitne barn, selv om lydnivået ikke er så høyt at det gir hørselsskade. Forskriftens veileder viser til krav til lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg i NS8175:2008, klasse C.

Vi er usikre på om lydnivået i lekerommet er innenfor kravene, og ber derfor om at det foretas lydmåling for å dokumentere at forholdene er tilfredsstillende.

3.4. Lydnivå fra bygningens tekniske installasjoner på utendørs lekeareal

Det må fremlegges dokumentasjon på at lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg er tilfredsstillende utendørs ved småbarnsavdelingens pausebenk.

Kravet er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 5 og 21.

Observasjoner

Det ble ved befaringen observert forhøyet lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg på utelekeområdet/pausebenken for småbarnsavdelingen.

Vurdering

Forskriften stiller krav om at lydnivået på barnas utelekeområde skal være tilfredsstillende, og viser til grenseverdier i NS8175:2008 klasse C.

Vi er usikre på om lydnivået ved pausebenken for småbarnsavdelingen er innenfor kravene, og ber derfor om at det foretas lydmåling for å dokumentere at forholdene er tilfredsstillende.

3.4. Lydnivå på utelekeområdet (fra trafikk)

Merknad 1: Det bør etableres støyskjerm mot Vestre Rosten som beskrevet i støyutredning i forbindelse med godkjenning av barnehagen i 2007.

Observasjoner

Ved flytting av Skuta barnehage fra Lerkendal til Vestre Rosten ble det stilt krav om at lydforholdene fra vegtrafikk på barnehagens uteareal måtte dokumenteres. Det ble fremlagt støyberegning som viste at halvparten av utearealet (det som vender mot sør) ligger i gul støysone (over L_{den} 55 dB) fra vegtrafikk. Det ble angitt en mulig løsning med støyskjerm mot Vestre Rosten

som ville medføre at mesteparten av utearealet ville få tilfredsstillende lydnivå. Situasjonen ble akseptert uten krav om støyskjerm, med begrunnelsen at lokalene også tidligere var benyttet til barnehage. Miljøenheten vurderte at det kunne tilrettelegges for mest aktivitet innenfor uteareal i hvit støysone (under L_{den} 55 dB).

Vurdering

Det ble foretatt overordnet støykartlegging i 2012 og nå i 2017. Disse beregningene viser at selv om trafikken langs Vestre Rosten er redusert siden barnehagens etablering i 2007, så ligger barnehagens sørvendte uteareal i gul støysone. Arealet som benyttes mest av småbarnsavdelingen, dvs mot Vestre Rosten, er mest utsatt, med støyverdier over 60 dB. Dersom barnehagen skulle etableres i disse lokalene nå, ville Miljøenheten stilt som krav at utearealet ble støyskjermet slik at alt uteareal kom i hvit støysone. Siden det har vært barnehage her i mange år, kan vi ikke sette dette som krav, men vi anbefaler at barnehagens uteareal støyskjermes som foreslått i forbindelse med godkjenningen i 2007.

3.5. Sikkerhet for barn på innelekeområdet

Avvik 3: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler som må utbedres.

Det må gjennomføres en vernerunde der sikkerhetspunkter kontrolleres, og iverksettes tiltak for å redusere risiko for barneulykker.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14

Observasjoner:

Befaringen av barnehagens lokaler avdekket forhold som kan medføre risiko for ulykker; dette gjaldt manglende skåldesikring på kjøkkenvask og spyledusj i grovgarderobe, kaffetrakter og vannkoker tilgjengelig for barn, manglende sikring av komfyr på kjøkken, persiennesnorer som kan løsne og manglende sikring av speil.

Vurdering

Flere av risikopunktene ble påpekt på kjøkkenet som ikke er en del av barnehagens LOA. Ledelsen opplyste at barn kun er på kjøkkenet sammen med voksne, og det er montert krok på døren for å kunne stenge av kjøkkenet. Avstenging av kjøkkenet må beskrives i internkontrollsystemet. Defekt skåldesikring på spyledusj i grovgarderobe må utbedres, da dette kan gi risiko for skade på barn. Speilflater som kan knuses og hengende persiennesnorer må risikovurderes og tiltak må vurderes for å redusere risiko for barneulykker.

Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig.

3.6. Inneklima og luftkvalitet

Det må fremlegges dokumentasjon på at det lille lekerommet ved storbarnsavdelingen har tilstrekkelig luftskifte i henhold til personbelastningen og bruken.

Observasjon

Lite lekerom/puterom på storbarnsavdeling ventileres ved overstrømning fra stort lekerom og avtrekkspunkt i taket. Ledelsen opplyste at de på grunn av opplevelser av dårlig luft har satt inn en

ekstra avtrekksvifte i veggen mellom stort og lite lekerom. Denne vifta styres manuelt og trekker luft fra det lille lekerommet ut i det store lekerommet. Ved igangsetting av vifta observerte vi høyt lydnivå fra denne vifta.

Vurdering

Ved bruk av avtrekksvifta vil man snu ventileringen av det lille lekerommet, og det er da en risiko for at rommets opprinnelige ventilering "nulles ut" og at luft trekkes fra avtrekkskanalnettet i det lille rommet og tilbake inn i barnehagen. Risikoen for dette øker dersom den ekstra vifta er sterkere enn bygningens ventilasjonsanlegg. Vi vurderer at dette er en uheldig løsning. Barnehagens behov for å sette inn ekstra vifte kan tyde på at avtrekket i det lille lekerommet er for lite i forhold til dagens bruk. Det bør foretas en innregulering for å avklare ventileringen av rommet og avklares om det på bakgrunn av barnehagens bruk av rommet kan etableres en forseringsbryter tilknyttet ventilasjonsanlegget som kan gi økt ventilering over kortere perioder.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Bente Høier
sjefsingeniør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:Postmottak Fagenhet OU